

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Затверджено Громадською радою
добročесності 14.11.2023

Суддя: Шаховніна Марина Олегівна

Суд: Подільський районний суд м. Києва

ВИСНОВОК У НОВІЙ РЕДАКЦІЇ

про невідповідність судді критеріям добročесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про суддю Подільського районного суду м. Києва Шаховніну Марину Олегівну (далі – суддя), Громадська рада добročесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність судді критеріям добročесності та професійної етики.

1. Суддя ухвалювала рішення, обумовлені політичними мотивами. Суддя допускала поведінку, яка призвела до істотних порушень правил процесу і (або) порушення основоположних прав і свобод. Наприклад, суддя вирішувала справу, ігноруючи факти, що свідчать про очевидну фальсифікацію документів чи інших доказів.

(підпункт 1.8 п. 1, підпункт 3.9 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради добročесності від 16.12.2020; п. 7 переліку індикаторів ВККС і ГРД, які вказують на недобročесність, затверджених 09.11.2023)

Суддя ухвалила принаймні три незаконні рішення про позбавлення прав керування транспортними засобами невинних осіб на підставі підроблених документів у зв'язку з їх участю у акціях протестів під час Революції Гідності, зокрема поїздкою до Межигір'я Віктора Януковича 29.12.2013.

1.1. Постановою від 24.01.2014 у справі №758/650/14-п суддя притягнула учасника акцій протесту до адміністративної відповідальності у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на 3 місяці за статтею 122-2 КУпАП. Справа розглядалась за відсутності водія. Жодних доказів того, хто був за кермом автомобіля, не було, а у протоколі про адміністративне правопорушення було вказано різні номерні знаки автомобіля, що свідчило про неналежне оформлення документів та унеможливлювало ідентифікацію порушника. Враховуючи значний суспільний резонанс, масові акції протестів, публічність та доступність інформації про численні фальсифікації рапортів працівників ДАІ та переслідування учасників поїздки до Межигір'я, суддя мала би врахувати цей факт при оцінці доказів у справі.

Постановою судді від 28.02.2014 особу було звільнено від адміністративної відповідальності на підставі Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України» від 21.02.2014 №743-VII.

На цей момент слідством у кримінальному провадженні №42016000000003668 встановлено, що рапорт, на підставі якого було складено протокол та прийнята постанова,

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

підроблено. Інспектор дорожньо-патрульної служби 1 взводу роти з обслуговування стаціонарних постів полку ДПС ДАІ старший сержант міліції Кошовий Олексій Петрович, який на виконання явно злочинного наказу керівництва ДАІ м.Києва склав цей рапорт, обвинувачується у вчиненні злочинів, передбачених ч.2 ст.27 ч.1 ст. 366, ст. 340 КК України. Обвинувальний акт щодо Кошового О.П. розглядається Святошинським районним судом м.Києва (справа №761/45742/16-к).

1.2. Постановою від 12.02.2014 у справі № 755/1508/14-п суддя притягнула учасника масових акцій протесту до адміністративної відповідальності у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на 4 місяці за статтею 122-2 КУпАП. Справа розглядалася в присутності водія, який заперечив будь-які порушення з його боку.

Постановою судді від 28.02.2014 особу було звільнено від адміністративної відповідальності на підставі Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України» від 21.02.2014 No 743-VII.

1.3. Постановою від 31.01.2014 у справі №758/890/14-п суддя притягнула учасника масових акцій протесту до адміністративної відповідальності у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами строком на 3 місяці за статтею 122-2 КУпАП. Справа розглядалася в присутності водія, який заперечив будь-які порушення з його боку.

Загальновідомо, що 29.12.2013 відбулася одна з наймасштабніших акцій Автомайдану - поїздка до замиської резиденції "Межигір'я". Після цього учасників акції почали переслідувати шляхом складання щодо них працівниками ДАІ фальсифікованих рапортів та протоколів. Потім на підставі цих документів судді ухвалювали рішення про покарання власників автомобілів, які насправді нічого не порушували.

Як раніше зазначала Громадська рада доброчесності у висновках щодо В.В.Лисенка, В.В. Дев'ятка та М.Ю.Тітова з посиланням на показання ексголови Оболонського районного суду м.Києва та ексчленкині Вищої ради правосуддя Ірини Мамонтової, є підстави вважати, що такі рішення судді ухвалювали у зв'язку із вказівками з Адміністрації Президента Януковича. Наявність цих показань Мамонтової І.Ю. підтверджується і багатьма ухвалами судів. Так, про це вказується в ухвалі судді Новозаводського районного суду м.Чернігова від 15.11.2017 у справі №751/4456/17, якою прокуратурі дозволено вилучити справи щодо учасників протестів з одного із судів м. Києва: *«Вказані факти безпідставного притягнення до адміністративної відповідальності учасників акції протесту «Автомайдан» та її координації з Адміністрації Президента України ОСОБА_3 підтверджуються показаннями колишнього голови Оболонського районного суду міста Києва ОСОБА_4 яка повідомила, що протягом грудня 2013 та січня 2014 року їй на робочій телефон надходили дзвінки з Адміністрації Президента України, щодо прискорення розгляду адміністративних матеріалів та обрання максимально можливого стягнення відносно правопорушників».*

Український центр суспільних даних провів статистичне дослідження судових рішень про притягнення водіїв до відповідальності, яким встановлено особливий підхід суддів саме до

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

справ за участю учасників акцій протестів та різку зміну підходу до вирішення цих справ. Така аномалія у практиці застосування законодавства також може пояснюватись наявністю такого впливу на суддів.

Окремо наголошуємо, що під час ухвалення рішення суддя допустила аналогічні порушення, допущені іншими суддями, які були звільнені за порушення присяги (наприклад, див. [рішення Вищої ради правосуддя від 21.12.2017](#) щодо судді Обухівського районного суду Київської області О.С. Степанової, [рішення Вищої ради юстиції від 17.03.2016](#) про звільнення М.О. Фролова з посади судді Голосіївського районного суду міста Києва, [рішення Вищої ради правосуддя від 13.07.2017](#) про притягнення судді Херсонського міського суду Херсонської області І.В. Котьо до дисциплінарної відповідальності). Особливо звертаємо увагу на [рішення ВРЮ від 26.11.2015](#), яким встановлено порушення присяги у діях колеги судді та колишнього голови суду Лисенка В.В. при розгляді аналогічних справ і внесено подання про його звільнення.

Ці факти дають підстави вважати, що суддя не дотримувалась принципу незалежності, ухвалювала свавільні рішення, що призвело до покарання невинних осіб.

Важливо також, що свою оцінку подібним діям щодо іншої судді дала Громадська рада міжнародних експертів (далі - ГРМЕ) під час конкурсу на зайняття вакантних посад у Вищому антикорупційному суді України. Так, саме ухвалення аналогічного рішення стало підставою для ініціювання членами ГРМЕ спеціального спільного засідання щодо О.А.Голуб як такої, що не відповідає критеріям доброчесності. Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі - ВККС) за результатами спільного засідання з ГРМЕ 18.01.2019 припинила участь О.А. Голуб у конкурсі.

2. Суддя повідомила недостовірні відомості у декларації доброчесності.

(підпункт 3.1 п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020)

2.1. Уперше подаючи декларацію доброчесності за 2016 рік, суддя у п. 17 підтвердила, що не приймала рішень, передбачених ст. 3 Закону України “Про відновлення довіри до судової влади”.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 3 Закону України “Про відновлення довіри до судової влади” одним із видів рішень, що є підставою для перевірки суддів судів загальної юрисдикції, є рішення про накладення адміністративних стягнень щодо осіб, які були учасниками масових акцій протесту в період з 21.11.2013 до дня набрання чинності цим законом.

У п.1 цього висновку наведені факти винесення трьох таких рішень, а отже твердження судді не відповідають дійсності.

Перевірку достовірності даних, зазначених суддею в декларації доброчесності за 2016 рік, проводила ВККС.

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

17.04.2018 року ВККС прийняла [рішення № 380/ко-18](#), яким зупинила кваліфікаційне оцінювання судді у зв'язку з виявленням завідомо недостовірних тверджень у декларації доброчесності судді.

За її результатами ВККС дійшла висновку, що під час заповнення документа суддя була обізнана про ухвалення нею одноособово рішень, передбачених статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», та вказала недостовірні в декларації доброчесності за 2016 рік (суддівське досьє – аркуш 139-141).

Зокрема, ВККС у своєму рішенні зазначила, що у поданій декларації доброчесності суддя підтвердила, що не ухвалювала одноособово або у складі колегії суддів рішень, передбачених статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади» (пункт 17). При цьому, Маселком Р.А. було надано інформацію про ухвалення 24 січня 2014 року та 12 лютого 2014 року суддею Подільського районного суду міста Києва Шаховніною М.О. двох постанов у справах про адміністративне правопорушення № 758/650/14-п, № 755/1508/14-п, якими було визнано винуватими осіб у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 122-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення і накладено на них адміністративне стягнення у виді позбавлення права керування транспортними засобами строком на три та чотири місяці відповідно.

Надалі постановами Подільського районного суду міста Києва від 28 лютого 2014 року у справах про адміністративне правопорушення № 758/650/14-п, № 755/1508/14-п обох осіб було звільнено від адміністративної відповідальності на підставі Закону України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України».

Під час співбесіди щодо наведених фактів суддею надано пояснення та зазначено, що погоджуючись у декларації доброчесності за 2016 рік із твердженням, що вона не приймала одноособово або у колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади». Шаховніна М.О. керувалась довідкою заступника голови Подільського районного суду міста Києва від 18 липня 2016 року про результати перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади», з якої вбачається, що до судді Шаховніної М.О. не застосовуються заборони, передбачені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади».

При цьому, Громадська рада доброчесності звертає увагу, що під час перевірки судді згідно з законом України «Про очищення влади», Порядку проведення перевірки достовірності відомостей щодо застосування заборон, передбачених частинами третьою і четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», затвердженої Постановою КМУ від 16 жовтня 2014 р. № 563, яку здійснював заступник голови Подільського районного суду м. Києва, головою Подільського районного суду м. Києва був тесть (батько чоловіка) судді (аркуш 407- 408 суддівського досьє).

Громадській раді доброчесності відомо, що Рішенням третьої дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя (ВРП) від 03.10.2018 року відмовлено у притягненні до дисциплінарної відповідальності судді “у зв'язку з відсутністю умислу на приховування

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

будь-якої інформації під час подання декларації доброчесності”. Суддя пояснила, що не мала умислу або наміру приховувати інформацію щодо ухвалення нею вказаних вище постанов, оскільки водії не зверталися до Тимчасової спеціальної комісії з перевірки суддів судів загальної юрисдикції із заявами про проведення перевірки за фактами прийняття вказаних вище постанов, а згадані судові рішення стосовно них ще у вересні 2015 року були офіційно оприлюднені у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

На думку Громадської ради доброчесності, наведені у рішенні ВРП аргументи зовсім не свідчать про ненавмисну поведінку судді. Ми вважаємо, що суддя, яка успішно склала іспит на компетентність та має широку практику застосування набагато складніших правових конструкцій, була спроможна правильно зрозуміти норми вказаного закону. Вона повинна була усвідомлювати, що неподання потерпілими заяв у Тимчасову спеціальну комісію жодним чином не впливає на правила заповнення Декларації доброчесності. А щодо їх статусу як учасників акцій протестів вона визначилась ще у лютому 2014, коли звільняла їх від відповідальності саме у зв'язку із наявністю такого статусу. Має значення і те, що її чоловік Бородій Ярослав Васильович є працівником Генеральної прокуратури, а свекор Бородій Василій Миколайович є ексголовою того ж суду, що й суддя та чинним суддею Верховного Суду. При необхідності вона б могла отримати фахові поради у своєї родини. За таких умов неможливо стверджувати, що вона не знала про ухвалення нею рішень, які перевірялись на підставі вказаного Закону, а надання недостовірної інформації є звичайною помилкою.

Відмова у притягненні до дисциплінарної відповідальності жодним чином не означає, що діям судді дано оцінку під кутом зору доброчесності, оцінка якої є завданням кваліфікаційного оцінювання. Окрім того, перевірка ВРП здійснювалась лише щодо двох рішень судді, а Постанова від 31.01.2014 у справі № 758/890/14-п не оцінювалась.

2.2. У п. 19 декларації доброчесності за 2016 рік підтвердила, що до неї не застосовуються заборони, передбачені Законом «Про очищення влади».

Відповідно до п. 13. ч. 2 ст. 3 Закону «Про очищення влади» заборона, передбачена частиною третьою статті 1 цього Закону, застосовується до судді, який ухвалив рішення про притягнення до адміністративної відповідальності осіб, звільнених від адміністративної відповідальності відповідно до Закону України "Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України" від 21.02.2014 № 743-VII.

У п. 1 цього висновку вказано дві постанови (від 24.01.2014 у справі №758/650/14-п та від 12.02.2014 у справі №755/1508/14-п), якими осіб було притягнуто до адміністративної відповідальності, а потім звільнено від відповідальності на підставі Закону України "Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України" від 21.02.2014 №743-VII. Тому суддя підпадає під дію закону «Про очищення влади».

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Вказане дає підстави стверджувати, що суддя повідомила недостовірні відомості в п.19 декларації доброчесності за 2016 рік.

Звертаємо увагу, що питання про правила заповнення п.19 декларації доброчесності були предметом розгляду ВККС, Вищої ради правосуддя та Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням ВККС від 22.04.2019 № 97/ко-19 за аналогічних обставин було встановлено факт надання суддею Солом'янського районного суду м.Києва Українцем В.В. недостовірної інформації у п. 19 декларації доброчесності.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 05.09.2017 №2620/0/15-17 відмовлено у внесенні подання Президентові України про призначення Білика О.В. на посаду судді Голосіївського районного суду міста Києва. Однією з причин такого рішення було саме те, що суддя вказав недостовірну інформацію у п. 19 декларації доброчесності. При цьому Вища рада правосуддя відкинула аргумент судді про те, що він керувався відповідною довідкою про результати перевірки на підставі Закону «Про очищення влади», підписаною головою суду, де вказано, що обмеження, що передбачені цим законом не поширюються на нього. Вища рада правосуддя врахувала, що ця довідка не відповідає фактичним обставинам та була видана з порушенням порядку.

Це рішення було оскаржено до Верховного Суду. Рішенням Касаційного адміністративного суду від 01.02.2018 у справі №800/402/17, яке набрало законної сили, відмовлено у задоволенні позову судді та повністю залишено у силі рішення Вищої ради правосуддя. У рішенні суду зокрема вказано:

«101. Суд відхиляє покликання позивача на Довідку за результатами перевірки в порядку ст. 4 Закону України «Про очищення влади» (а.с.57), за якою встановлено, що "до ОСОБА_2 не застосовуються заборони, передбачені частинами третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», з урахуванням рішення Ради суддів України No 23 від 03.03.2016 р.", оскільки зазначена Довідка не є підставою для заповнення декларації доброчесності судді.

102. Як зазначено у ст. 62 Закону «Про судоустрій та статус суддів» декларація доброчесності судді складається з переліку тверджень, правдивість яких суддя повинен задекларувати шляхом їх підтвердження або непідтвердження.

103. Таким чином, виявлення у декларації доброчесності неправдивих тверджень, навіть якщо вони підтверджені довідкою за результатами перевірки в порядку ст. 4 Закону України «Про очищення влади», свідчить про порушення вимог щодо заповнення декларації.

104. Заповнюючи декларацію доброчесності, суддя ОСОБА_2, який приймав рішення про накладення адміністративних стягнень на осіб, які були учасниками масових акцій протесту, у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами на підставі статті 122-2 КУпАП, усвідомлював, що ці рішення передбачені ст. 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» і про їх ухвалення необхідно зазначити у декларації. Проте не зробив цього».

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

3. Суддя (кандидат на посаду судді) допустив академічну недоброчесність, наприклад, від свого імені використав результати чужої наукової чи творчої праці.

Підпункт 4.4 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020; п. 18 переліку індикаторів ВККС і ГРД, які вказують на недоброчесність, затверджених 09.11.2023)

У своїй дисертації на тему “Особливості розслідування кримінальних правопорушень, пов’язаних з незаконною лікувальною діяльністю в Україні” (2020) суддя запозичила уривок з дисертації Стецик Б.В. на тему “Методика розслідування незаконної лікувальної діяльності”, яка була опублікована у 2016 році, а саме:

“Істотний обсяг інформації, що має значення для швидкого й ефективного розслідування кримінальних правопорушень, пов’язаних із незаконною лікувальною діяльністю, органи розслідування одержують від свідків. Значущість повідомлюваних свідками відомостей залежить від низки чинників, серед яких переважає бажання, продиктоване обов’язками громадянина припинити кримінально протиправну діяльність певних осіб. Саме ця обставина обумовлює важливість визначення груп свідків, їхньої спрямованості, потенційних можливостей для одержання даних, що сприяють розслідуванню злочинів. Повідомлювана свідками інформація назагал залежить від ступеня поінформованості останніх, проте у більш детальній градації й від інших характеристик.” [дисертація судді - стор. 95-96; дисертація Стецик Б.В. - стор. 152-153]

Також було виявлено схожість уривку дисертації судді зі статті Стецик Б.В. “Кримінально-правова характеристика діяння при здійсненні незаконної лікувальної діяльності” в міжнародному науковому журналі “Верховенство права”, випуск №2, 2016 рік, а саме:

“надання послуг медичного характеру і здійснення інших функцій на основі професійної діяльності медичних працівників передбачають діяльність, безпосередньо не пов’язану з діагностикою, лікуванням і профілактикою захворювань (медико-генетична допомога населенню, медико-біологічні експерименти на людях, донорство крові та її компонентів, застосування методів стерилізації, добровільне штучне переривання вагітності, зміна (корекція) статевої належності, проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності, військоволікарська експертиза, судово-медична і судово-психіатрична експертизи, патологоанатомічні розтини, альтернативна медична експертиза та ін.)” [дисертація судді - стор. 53, стаття Стецик Б.В. - стор. 95].

Таким чином, вказане може свідчити про академічну недоброчесність судді при написанні кандидатської дисертації.

4. Суддя (кандидат на посаду судді) або пов’язана з ним особа, отримали майно, дохід або вигоду, легальність походження яких, на думку розсудливого спостерігача, викликає обґрунтовані сумніви (безпроцентна позика у значних розмірах на шкоду позикодавцю, отримання у подарунок, безкоштовне користування або зі значною знижкою ліквідного майна, отримання ліквідного майна від власника, щодо якого

ГРОМАДСЬКА РАДА ДОБРОЧЕСНОСТІ

немає підтверджень легальності доходу для придбання такого майна, зниження вартості такого майна тощо).

Підпункт 4.10 пункту 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020)

У декларації за 2015 рік суддя вказала у розділі “грошові активи” грошовий актив у розмірі 9 000 доларів США. При цьому за 2015 рік суддя задекларувала дохід у розмірі 178 835 грн, що у доларовому еквіваленті становило приблизно 6 600 доларів США (відповідно до офіційного курсу НБУ станом на 31.12.2015 року), тобто майже на 3 000 доларів США нижчий за вказаний грошовий актив у розмірі 9 000 доларів США. Це також без врахування повсякденних витрат на проживання судді у 2015 році.

5. Суддя (кандидат на посаду судді) безпідставно не задекларував своєчасно своє майно чи члена сім'ї, що є ліквідним активом, дохід, або значно занижив його обсяг і (або) вартість, або безпідставно не подав інформацію для декларування членом сім'ї.

(підпункт 4.6 п. 4 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затвердженим рішенням Громадської ради доброчесності від 16.12.2020)

Суддя у паперових деклараціях за 2012, 2013, 2014 та у електронній декларації за 2015 рік декларує лише житло у Чернігові і жодного помешкання у Києві. Відповідно до ст. 46 Закону “Про запобігання корупції” суддя у електронній декларації мала би декларувати усю нерухомість, яка знаходиться в оренді чи на іншому праві користування, незалежно від форми укладення правочину, внаслідок якого набуто таке право.

Відповідно до декларації за 2018 рік з 28.08.2014 суддя зареєстрована у гуртожитку. А її чоловік — з 14.03.2007. Однак до 2018 року дані права суддя не декларувала.

Додатки:

1. Дисертація судді.
2. Дисертація Стецик Б.В.
3. Стаття Стецик Б.В.

Координатор Громадської ради доброчесності
(підписано електронним цифровим підписом)

**ГРОМАДСЬКА
РАДА
ДОБРОЧЕСНОСТІ**

ПРОТОКОЛ

електронного голосування

(є невід'ємною складовою висновку)

14.11.2023 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 19 голосами з 19 голосів членів Ради. Ольга Веретільник заявила самовідвід.

У голосуванні взяли участь 19 членів:

1. Ансіфорова Марина
2. Богуславець Марина
3. Волошин Олександр
4. Гусак Віталій
5. Зелінський Антон
6. Ільницька Світлана
7. Катриченко Тетяна
8. Крейденкова Вероніка
9. Кулібаба Андрій
10. Лиско Ганна
11. Мартинюк Назар
12. Мелких Едуард
13. Піскунова Ольга
14. Попков Данііл
15. Смолів Костянтин
16. Трибушна Олена
17. Шультат Євгеній
18. Яким'як Олег
19. Янкіна Людмила.

Координатор Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)